

Kerstherinneringen

Terugdenkend aan de tijd van de kerststallen op de markt, krijg ik er nog warme oren van, dankzij de bittere kou die er werd geleden. De veldkapel op 't Loo was eind 1958 nog maar amper klaar of dokter Albert Smulders, voorzitter van het Gemeenschapswerk, had al weer iets nieuws bedacht... Een dorpskerststal op de markt. Niet zomaar een kerststal maar een, waar heel de Kempen naar zou komen kijken, geïnspireerd door de wijd en zijd vermaarde kerststal op de markt in Turnhout.

Architect Ton van der Sanden maakte het ontwerp, vijf voerlui haalden flinke kaarsrechte bomen uit de Bergerhei, ambachtsscholieren en ervaren timmerlui hamerden avond na avond aan de stal. Jan Antonis van 't Loo, bekend als Jan den dekker, en vader Biemans maakten samen een strooien dak van zes-en-dertig vierkante meter. Alleman die kwam helpen kijken werd ingeschakeld om mos, plaggen en hei bijeen te sjouwen.

Daags voor Kerstmis brachten de fraters Assumptionisten de door hen kunstzinnig geboetseerde beelden naar 't Hof. Staketsels van latten met alleen kunstzinnige koppen en handen en een zwaar voetstuk gemaakt van gips. Ze waren allemaal iets groter dan de gemiddelde

Bergeijkenaar, ontworpen door de Bergeijkse beeldhouwers Toon Slegers en zijn vrouw Willy Slegers-van der Putt. De beelden, Maria en Jozef en de drie herders werden aangekleed met de mooiste bonte Ploegstoffen die we van Piet Blijenburg, directeur van Weverij De Ploeg, mochten uitzoeken. Voor de kribbe gebruikten we een oeroude voerbak die vroeger diende voor de paarden van voerlui die aanlegden bij logement De Keizer aan de tegenwoordige Meester Pankenstraat. Echte schapen konden grazen in een door de jeugd aangelegd weiland, rond de Bergeijkse kei van de dorpsomroeper. De schapen kregen we van een boer op de Hooge Berkt en hij alleen mocht ze komen voeren. Rondom de stal verrees een bos van maar liefst 125 jonge dennebomen van een tot twee meter hoog. Stemmige verlichting en kerstmuziek maakten het geheel tot een spektakel eerste klas.

Voor de kerstmuziek gebruikten we een Philips bandrecorder met spoelen die elk halfuur omgedraaid moesten worden. Dat deed ik nog vanuit mijn ouderlijk huis aan de Dr. Rauppstraat 2, vanaf 's morgens 9 tot 's avonds 10 uur. Dus elke dag, vanaf de eerste kerstdag tot en met Driekoningen. Tel maar eens uit hoe dikwijls ik ervoor heen en weer gewandeld heb.

Met Driekoningen kregen de herders andere Ploeglappen om als mantels en een deftige kroon op de kop. Niemand herkende er nog de herders in van de dag tevoren. Na Driekoningen zaten we met een probleem. Waar blijven we met een kerststal van vier meter lang en drie-en-een-halve meter breed en bijna vier meter hoog! Bijna zo groot als de kiosk... Daarom werd besloten het strodak ergens op te slaan en om in 1959 een gemakkelijk uitneembare constructie te maken. Zodoende zouden we de volgende jaren met weinig moeite en kosten de stal kunnen opbouwen en afbreken.

De eiken balken en rode dakpannen voor de stal en de schapenkooi werden van een onbewoonbaar verklaard boerderijtje gesloopt op de hoek van de Bucht en de Riethovensedijk.

Een ander probleem was, dat het na Driekoningen nog ooit wekenlang stevig bleef vriezen en we de dennenboompjes niet konden verwijderen.

In 1960 verhuisde de kerststal naar de noordkant van de oude Hofkerk. Het marktplein was intussen met keien verhard, de weekmarkt werd ingevoerd, zodat we daar geen dennenbos meer konden aanplanten. Tegen het kerkgebouw kwam de kerststal prachtig tot zijn recht. Toen de kerststal in 1962 de vijfde winter had doorstaan begon het dak te slijten. En in de strooien ingewanden van

de beelden, gestald op de zolder van het gemeenschapshuis aan de Meester Pankenstraat 12, hadden muizen zich genesteld. Geruchten over brandgevaar maakte een einde aan onze roemruchte kerststal, die in Eersel, Valkenswaard en elders in de Kempen al navolging had gekregen. Sinds dat jaar werden er in de dorpskom door het gemeentebestuur een of twee verlichte kerstbomen geplant en organiseerden we rond Driekoningen de kerstboomverbranding.

De goede herinneringen aan onze kerststal op de markt hebben er waarschijnlijk toe bijgedragen dat al vanaf midden jaren zestig in het klokkenhuis bij de oude Hofkerk een fraaie kerststal werd gebouwd. Nu met levensgrote beelden met levensechte gezichten van Bergeijkse mensen.

De 'kerststal' in het klokkenhuis had wel enkele voordelen vergeleken bij de onze. Niemand hoefde nog te riskeren dat hij te middernacht uit zijn bed moest om bij Janus Verhoeven in de boomgaard schapen te gaan vangen, die enkele vrolijke voorbijgangers voor de grap hadden losgelaten.

Of... dat men 's morgen bij de bushalte tegenover het toenmalige patersklooster een van de beelden aantrof, met in de handen een plaat waarop stond:

Enkele reis Vught.

Johan Biemans

Met deze kerstherinneringen

wens ik u en de uwen

Zalig Kerstfeest

en een gezond en zonnig Nieuwjaar

Johan Biemans